

Comissió de Bioètica de la Universitat de Barcelona (CBUB)

Comunicat de la CBUB sobre la participació d'estudiants en projectes de recerca

En relació amb la participació d'estudiants de la Universitat de Barcelona en projectes de recerca dirigits per professors i investigadors d'aquesta universitat, la CBUB vol transmetre a la comunitat universitària les consideracions següents:

La participació d'estudiants en projectes de recerca es pot plantejar de maneres diferents, segons la finalitat que es busqui amb aquesta participació. El primer supòsit inclou els projectes de recerca en què els estudiants es recluten de manera del tot semblant a com es reclutarien persones externes a la Universitat pels mitjans més habituals: anuncis en mitjans de comunicació, en taulers d'anuncis dels diferents Centres universitaris, dels Departaments, o altres de semblants. En aquests casos, la participació dels estudiants com a subjectes d'experimentació és merament *passiva* i la compensació que en puguin rebre ha de ser la mateixa que qualsevol altre voluntari que no formi part de la comunitat universitària. En aquest primer supòsit, per tant, l'estudiant no incorpora cap o molt poc valor afegit formatiu com a conseqüència de la seva participació en un projecte de recerca i, en conseqüència, no n'ha de rebre cap tipus de compensació acadèmica.

El segon supòsit fa referència als casos en què la participació d'estudiants en projectes de recerca incorpora un valor formatiu de primer ordre i la seva participació pot ser qualificada d'*activa*, perquè és una manera amb la qual l'estudiant és introduït en l'aprenentatge dels projectes de recerca (finalitat, disseny, metodologia, reclutament de subjectes, anàlisi i valoració dels resultats) sempre sota la tutoria efectiva de l'investigador principal del projecte. La formació a què aquí ens referim ha d'incorporar també la conscienciació i l'educació dels estudiants que participin d'aquesta manera en un projecte de recerca en els aspectes ètics relacionats amb la recerca i en el compliment dels protocols ètics corresponents. D'aquesta manera, els estudiants poden habitar-se als processos de recerca en el seu doble paper de voluntaris subjectes de l'experimentació i de futurs investigadors. Naturalment, aquesta formació ha de poder ser controlada, avaluada i quantificada, i s'han d'especificar clarament les activitats que haurà de realitzar l'estudiant dins de cada projecte de recerca en què participi, així com les obligacions relatives al temps de dedicació i el respecte als principis ètics en recerca, informació que l'estudiant ha de conèixer abans de que s'incorpori al projecte. Correspon als Departaments elaborar i establir el procediment concret per dur a terme el control, avaluació i quantificació de la participació *activa* d'estudiants en projectes de recerca.

A banda del que s'acaba de dir, els Departaments que ofereixin als estudiants la possibilitat de participar de manera *activa* en projectes de recerca, han d'oferir al mateix temps mecanismes alternatius als estudiants que no desitgin participar en aquests projectes. Aquests mecanismes alternatius poden ser, entre altres, comentaris sobre experiments ja realitzats, recerca bibliogràfica, documental o altra, treball de processament de dades, participació en estudis experimentals com a col·laboradors, observadors, etc. sempre que aquests projectes tinguin un valor formatiu directe per als estudiants i que aquests en realitzin algun tipus d'estudi o d'anàlisi que sí ha de tenir, naturalment, l'adequada valoració acadèmica d'acord amb el que s'hagi establert a cada Departament.

Finalment, cal que els investigadors tinguin en compte el Comunicat de la CBUB sobre possibles problemes ètics en les publicacions científiques aprovat per aquesta Comissió.

Barcelona, novembre de 2009.